

УДК 821.161.32

Т. І. Ткаченко

ORCID: 0000-0003-4965-5107

ОСОБЛИВОСТІ ОДНОЙМЕННИХ НОВЕЛ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

У статті досліджуються визначальні складники однойменних новел («Ангел» і «Гріх») Василя Стефаника (1871–1936) на формальному та змістовому рівнях. Зокрема, у роботі аналізується організація художнього тексту, його будова і специфіка викладу, студіюється значення назви твору, визначаються центральні образи-символи та інтертекстуальні акценти, жанрова специфіка й функції деталей (у мовленні, міміці, жестах, що формують портрет персонажа, акцентують риси характеру), студіюються авторські правки у варіативних текстових зразках, які виявляють сюжетні видозміни чи увиразнюють героїнь (відчуття, думки, дії), окреслюються психологічні деталі й полісемантичні аспекти.

Ключові слова: новела, символ, автоалюзія, інтертекст, потік свідомості, фемінна домінанта.

DOI 10.34079/2226-3055-2022-15-26-27-180-186

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Творчість українського генія новелістики Василя Стефаника одразу викликала інтерес і захоплення після появи кожного художнього тексту, адже «селянський Бетховен» зміг у прозовій мініатюрі розкрити цілий всесвіт як окремого індивіда, так і громади й навіть країни та народу. Зосереджуючись на психологічних колізіях, митець показує, аналізує, викриває крізь внутрішню призму не тільки глибинні переживання людини, але й зовнішні перипетії політичного, економічного й соціального гатунку. Саме тому його твори охоплюють величезний спектр відчуттів і почуттів, ідей та думок у національному й загальнолюдському масштабі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Письменники та дослідники, критики й літературознавці, представники материкової, еміграційної та діаспорної України (Б. Лепкий, В. Коряк, М. Євшан, О. Грицай, К. Вассиян, Л. Луців, О. Черненко, Ф. Погребенник, С. Крижанівський, Ю. Кузнецов, В. Лесин, В. Матвійшин, Р. Піхманець, М. Стех, В. Варчук, Г. Яструбецька, О. Супронюк, С. Микущ, І. Букса, Т. Бойко, Л. Межва, О. Ясь та ін.), сучасники й спадкоємці від початку діяльності новеліста ретельно студіюють твори Василя Стефаника зокрема й постать автора, його життя загалом, зважаючи на історичний контекст і позачасову тематичну актуальність, у різних аспектах, а саме: психологічному і філософському, літературознавчому та мовознавчому, фольклористичному й етнографічному, мистецтвознавчому та культурологічному, політично-економічному і громадсько-культурному тощо. З-поміж комплексних досліджень варто зазначити наукові праці Лідії Лушпинської (Лушпинська, 2000), Ірини Бабій (Бабій, 2007), Юлії Калимон (Калимон, 2020), Наталії Голод (Голод, 2022), збірник «Василь Стефаник в українському та світовому соціокультурному просторі : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., присвяченої 150-річчю від дня народження В. Стефаника (Львів, 25–26 червня 2021 р.)» та інші.

Актуальність дослідження. У творчості неперевершеного майстра малих епічних форм чимало перлин прозописма. Та з-поміж них є художні тексти, що мають однакові назви. Доречно дослідити особливості цих творів, аби спробувати розкрити авторський задум подібного найменування, оскільки можливі два варіанти тлумачення: з одного боку, наявні різні історії, з другого боку, – подібні, але містять певні відмінності. Звідси,

актуальність дослідження полягає у цілісному баченні концептів (життя і смерть, гріх та покута), що стають головними в однойменних новелах.

Мета статті – дослідити формальні та змістові складники однойменних новел Василя Стефаника.

Завдання дослідження – проаналізувати доміанти художніх текстів новеліста («Ангел» та «Гріх»), з'ясувавши чільні риси його ідіостилу.

Виклад основного матеріалу. Твори Василя Стефаника мають спільну назву, та відрізняються не тільки центральними персонажами, сюжетом, сенсовою доміантою, а й часом написання. Так, новела «Гріх» 1927 р. уперше була надрукована у харківському журналі «Вапліте» та містила підзаголовок чи другу назву «Думає собі Касіяниха», який зосереджує увагу на чільній постаті жінки, крізь призму внутрішнього «Я» котрої висвітлено й особистісні протиріччя і соціальні колізії.

Гріх розкривається в особистісній та почасти політичній площині через батька сина, проте зосереджений у чуттєвому спалаху – зраді заміжньої жінки: «Цей хлопець, як опир, витягнув в себе всю мою жіночу честь і ще всю мою кров витягне» (Стефаник, 1942, 320). Народження позашлюбної дитини стає ганьбою родини, адже прокльони і приниження зазнає винуватиця та її батьки. Повернення з фронту чоловіка посилює цькування передусім самої себе, зважаючи на стриману реакцію. Він уникає докорів чи образ і погроз дружини, яка прагне покарання, бо так легше було би вирішити внутрішню дилему. Але поведінка чоловіка спонукає Касіяниху до самостійних ретельних і остаточних роздумів та дій, від яких залежатиме доля сина, старшої доні й родини загалом. Адже героїня відчуває потребу захистити всіх близьких, від чого залежатиме й особиста покута, може, доля сина, який не має розплачуватись за чийсь провини.

Власне виклад є потоком свідомості завдяки умовному хронотопу в емоційному монолозі. Жінка розривається між своїми іпостасями – дочка (виховання, етико-моральні норми), дружина (обов'язок, присяга), мати (кривний зв'язок, відповідальність): «... все на мене і всі минають і ласка божа минає... Лиш не минають мене» (ZBRUČ, 2015). Називаючи сина огидними прізвиськами («змій», «московський байстрюк», «опир», «щенья»), Калина прагне примусити себе зненавидіти дитину настільки, аби вчинити ще більший злочин. Суїцидальний порив поступається материнському інстинкту, коли «шовкові очі» немовля зупиняють подібні міркування. Дитина не обирала батьків, дорослі визначили її місце у світі, а почуття матері виявляються сильнішими за кохання, громадські стереотипи чи раціональну доцільність. Відібрати життя новонародженого («змити гріх») значить убити одразу два серця, бо воно стає дорожчим за власне.

Звідси почуття варіюються від звинувачень Бога («розум відібрав») і самовиправдання до нищення та самокатування, від безжальної ненависті до безмежної любові й навпаки, обираючи фінальну емоцію тільки наприкінці напруженої боротьби: «... гріху, я тебе відпокутую і ти в мене виростеш великий, мій сину» (Стефаник, 1942, с. 322]. Обіцянка лунає на горі в обрамленні річок, оскільки стихії природи сповнюють силою, надаючи наснаги людині. Жіноча натура об'єднується із фемінною стихією землі, надає сакральності кожному слову. Залишаючи старшу дочку, чоловіка, сестер, батьків, жінка свідомо численних перешкод на своєму шляху, проте син дає сміливість і впевненість у непростому виборі, адже він вартий повноцінного буття. Фізичне й емоційне поступається душевному і духовому зростанню героїні.

Важливими постають деталі, що увиразнюють роздуми Касіянихи. Йдеться передусім про контраст світла й темряви (білі стіни та чорні тіні) як своєрідний контраст майбутнього – минулого і теперішнього, перли поту («сумне намисто» над ясними синіми очима), затінені образи святих, котрі у «помотали єї роздрапувати наче ніхтями тяжкий камінь, який вона давно носила в душі» (Стефаник, друга редакція), тобто Бог виступає німим свідком та уявним супровідником у запеклій битві ества в голосній тиші, яка водночас лякає та спонукає почути внутрішнє «Я».

Отже, гріх виступає поштовхом до самозречення і жертвовної любові заради найбільшого дива – нового життя, утверджуючи найміцніший зв'язок матері й дитини. Крім того, героїня зберігає надію очиститись від гріха завдяки присвяті синові, гідному вихованню і щасливому бутті малого.

Новела «Гріх» 1933 р., уперше надрукована в ювілейному львівському збірнику «Твори», належить до останніх творів письменника, надиктованих восени на прохання комітету з улаштування святкових заходів на честь митця.

Центром текстової організації стає сповідь у смертельній агонії хворої вдови Марти. Свідками одкровення виступають сестри та приятельки, які допомагають висловити приховане роками. Знаково, що служителю церкви не вдалося полегшити біль відвертою розмовою. Тільки емоційний жіночий зв'язок розкрив потаємне.

Смерть героїня сприймає омріяним порятунком від тягаря. Намагаючись помститись панам за жорстокість і приниження, чоловік мимоволі спалює домівки односельців. Після цього розпочинається тривале щоденне волення сумління, котре попри тихе звучання здатне зруйнувати скелю. Щоб утриматись від зізнань, чоловік накопичує провину всередині, аж доки вона його знищує. Особливу роль у вчинку й карі відіграють стихії. З одного боку, вітер скеровує вогонь на невинних, що може засвідчувати хибність кривавої помсти, яка не вирішує проблеми соціальної нерівності загалом, а тільки збільшує прірву, породжуючи нові жертви. З іншого боку, мовчання забезпечує вода: спочатку чоловік набирає до рота води, аби не проговоритись, а згодом болото, брудна вода, постає останнім притулком винуватця пожежі. Відтак, мовчання набуває полісемантичного трактування. Викликане смертю брата, воно виказує внутрішнє зосередження і гартування, думки й пориви концентровано в пошуки шляхів помсти; спричинене результатом «гріха» мовчання стає небезпечно голосним, бо відраховує миті самознищення; фінальне смертельне позбавляє муки та почасти покутує скоєне.

Жінка тримається довше, але поступове згасання у розплаті за «спільний гріх» є невідворотною усвідомленою самопокарою. Тут вода і вогонь так само стають центральними стихіями. Хвора не здатна донести долонею до рота рідину, отже, очиститись від гріха неможливо, навіть за щедрого заповіту всім: «Найстрашніше то слово від сумління. Я тих слів ніколи не знала, ніколи-м не чула. Відки вони си в мині взели, це лиш Бог міг пустити своїми руками у мене. Блискавка по небі не така страшна. То слово то проклін, який задушит всьо, що на землі жие» (Стефанік, 1942, с. 352). Крім того, коли присутні обливають Марту, то вода спливає з обличчя, мов «з каменя». Водночас вкладена до рук запалена свічка дарує жаданий спокій та засвідчує прийняття Богом душі. Тут прикметні біблійні алюзії у творі. Так, на ім'я згадано двох сестер, які втілюють своєрідний контраст людського (фізичного / чуттєвого) та духовного. Недаремно саме Марія дає свічку Марті.

Важливо, що руйнація родини та поява «гріха» пов'язана із загибеллю на східноукраїнських землях брата, його поховання на Західній Україні, що стає першопоштовхом для подальших дій. Зустрічі з однодумцями (товариші, а «не розбійники») лише прискорюють розвиток подій, оскільки мета в українців спільна – повернути свою землю, навіть ціною життя.

Звідси, незважаючи на невеликий обсяг, художній текст є багаторівневим. У ньому порушено політичні (поділ України, безправність, колоніальна рутинна й однаковість панівних режимів у ставленні до поневолених, використання останніх як гарматне м'ясо у війнах), соціальні (протистояння багатих і бідних, жалюгідне становище селян), релігійні (номінальна й формальна роль церкви як духовного посередника; міра гріха), особистісні (помста і прощення, злочин та кара, межа між добром та злом у вимірі ества) питання. Відповідно до вказаних аспектів назва твору і семантика поняття «гріх» також набуває багатозначності. Гріх як порушення певних норм чи недогляд, помилка, що має політично-соціальне підґрунтя захисту національної та особистої гідності, – чий

(окупантів, можновладців, пасивного оточення, повстанців, подружжя) та перед ким (односельцями, братом, країною, Господом, собою, людьми загалом).

Новели з однаковою назвою «Гріх» мають спільні й подібні складники. Насамперед центральні постаті художніх текстів – жінки. У викладі наявний умовний хронотоп, який визначає фемінний чуттєвий монолог. Але Касіяниха проваджує розмову із собою, Марта бере за свідків найближчих. Гріх жінки пов'язаний з емоційним спалахом та має виразний особистісний вимір, а дії подружжя, попри суб'єктивне підґрунтя, викликані комплексами колоніальної свідомості, нагромадженими століттями політично-соціальними проблемами, що зумовлюють одноосібні вибухи через відсутність консолідації. Провину Калини покутує «матеріалізація» гріха – народження дитини, яка стає випробуванням і запорукою очищення матері. Натомість втілення мстивого плану завдає невимовного болю та постійних страждань, адже покарано не тих. Тому покута, принаймні за життя, неможлива. Саме поняття «гріх» також розкрито в кількох аспектах – особистісному (суб'єктивне визначення для кожної людини) та загальному (християнське трактування).

Твір «Ангел» 1898 р. присвячено Юрчику (Юрію Морачевському – поетові й критику, історику і доктору класичної філології, в архіві якого зберігався, а згодом був надрукований з автографа; В. Стефанік листувався з діячем і товаришував, називаючи «найвищою постаттю серед українських патріотів»). У невеличкому за обсягом художньому тексті розкривається внутрішній світ жінки завдяки матеріальному символу, знайомство з яким розпочинається метафоричною антитезою. Перебуваючи у храмі й роздивляючись образи, героїня зосереджує погляд на двох: ведмідь, який роздер чоловіка, й ангел із трьома червоними рожами. Власне малюнки страху висвітлюють його градацію, що втілює переслідування і лови хижаком людини. Утілена на полотні кривава розправа зумовлює тремтіння. Образ тварини не є випадковим, адже ведмідь – господар потойбіччя, та водночас постає двійником людини. Тому трактування може бути полісемантичним, окреслюючи неминучу кару за гріхи, чесність із собою, неможливість утекти від своїх найгірших помилок. Але наявність на протилежному боці небесного посланця урівноважує зло і добро, які постійно борються всередині ества. Даруючи захист, повертаючи спокій, налаштовуючи на милосердя і щире спокуту, що підтверджує колір квітів, ангел стає оберегом душевної гармонії, запорукою зв'язку Бога й людини у духові – досконалії єдності (числова символика трійці). Недаремно усмішка жінки суголосна янгольській.

Витворені з любов'ю до ангела голуби (десять – цілісність), їх золоте і срібне забарвлення, утверджують набуте й усвідомлене духовне багатство, яке переймає сама хата, що захоплює усіх радістю і рожами протягом років. Знаковими є порівняння дитячих усмішок та янгольських, але своєрідна тотожність закінчується в актуалізації фізичного людського первня.

Відчувши близьку смерть, літня жінка вперше сумує, дивлячись на свого веселого ангела, який уперше починає плакати через біль господині, не спиняючись після її відходу. Сльози об'єднують небесного посланця, людину і хату. Відтак, наявний оригінальний перехід від початкової антитези до фінального паралелізму і навпаки в емоційних акцентах: страх-відчай поступається радості-щирості, яку змінює світлий сум-смирнення. Важливо, що автор не деталізує життя героїні, жалі чи веселощі, а підкреслює усміх янгола як домінанту її буття попри все.

Натомість художній текст «Ангел» 1899 р., присвячений Зонечці (Софії Данилович – племінниці Ольги Гаморак, дружини В. Стефаніка, доньці Анни Гаморак і Северина Даниловича – видавця, адвоката, публіциста, одного із засновників Української радикальної партії), зосереджено на роздумах літньої жінки. Сповідь героїні постає уявним полілогом із кількома співрозмовниками: чоловіком, який помер кілька років тому, дітьми, ангелом та самою собою. В її зверненнях висвітлені прості істини звичайного життя, що визначають циклічність і неминучість неписаних законів, коли старі йдуть, зопалу гніваючись на себе через самообмеження заради дітей, які вкотре повторюють ту саму «помилку» чи обов'язок із любові до власних нащадків.

Сум за буттям, що вже майже минуло, зникає в усмішці янгола. На відміну від попередньої новели цей небесний посланець тримає дві червоні рожі. Ангел допомагає оповідачці поринути у спогади молодості, що стають свідченням неперервності поколінь не тільки у матеріальному, а й духовному вимірі (образок – «буде знаку по бабі, що жила...») (Стефанік, 1942, с. 106). Колір виказує синтез відчуттів, якими позначений земний шлях, а кількість уособлює багатозначні візії амбівалентності людського і небесного, тіла й душі, часового взаємозв'язку, болю та радості, зрештою, незмінної діалектики, що становить основу життя. Звідси, розпач і туга за втраченими швидкоплинними роками перетворюється на щастя розуміння дару побути бодай повноцінною миттю, залишившись у нащадках.

Тож можна виявити автоалюзії на формальному та змістовому рівнях творів: образна відповідність, фемінна комунікація, екскурси, ангели в обох новелах з'являються у потрібну мить життя і суголосні єству героїнь, виступаючи своєрідними чуттєвими двійниками-оберегами.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отже, однойменні новели Василя Стефаніка вирізняє зв'язок на формальному та змістовому рівнях. Усі проаналізовані твори об'єднано фемінною домінантою (центральні образи жінок, інтимізована нарація, чуттєвий складник визначає умовний хронотоп і детермінує темп викладу, потік свідомості, пріоритет єства), багаторівневістю порушених питань, з-поміж яких головним є самоусвідомлення взаємодії та взаємозалежності емоції, думки, слова і вчинку. Автор залучає психологічні деталі, аби увиразнити стан героїнь, залучити реципієнта до таїни сповіді.

Художні тексти з назвою «Гріх» є своєрідною диалогією контрасту, адже йдеться про дії та наслідки, пов'язані з переступом суспільної моралі або етичних норм. Відповідальність за скоєне виступає підґрунтям тривалих саморефлексій, котрі призводять до різних висновків. Завдання збитків громаді стає невинним злочином, а покутою-порятунком постає смерть. Народження дитини, навпаки, уможлиблює покуто-очищення у збереженому житті й гідному вихованні. Звідси, поняття «гріх» набуває полісемантичного змісту, зважаючи на суб'єктивну інтерпретацію персонажа й читача.

Твори, що мають спільну назву «Ангел», містять чимало автоалюзій, поєднані центральним знаковим символом та його значенням для героїнь. Матеріалізований небесний посланець виступає охоронцем і співрозмовником, здатним почути, відчутти, зрозуміти й озватись на будь-який, навіть німий, поклик душі.

Попри спільну назву твори розкривають унікальні історії з індивідуалізованими персонажами, передусім центральними образами. Певно, це креативна знахідка геніального прозаїка, майстра малої епічної форми, який у такий спосіб не тільки вміє заінтригувати читача, порушуючи дражливі теми, пов'язані насамперед із внутрішнім конфліктом, але й заохочує реципієнта до оригінальної гри-дослідження, спонукаючи ретельно студіювати спільні та відмінні складники формального і змістового рівнів.

Звідси вибір однакових назв, ймовірно, не є випадковим. Автор спонукає реципієнта зіставити новели та зрозуміти багатовимірність символічних найменувань, які, з одного боку, розкриваються по-новому з кожним реченням, а з іншого боку, викликають розмаїті асоціації читача, котрий зважає на свій досвід, емоційний стан, морально-етичні домінанти, що забезпечує появу модерних рецепцій та інтерпретацій творів геніального українця – Василя Стефаніка.

Бібліографічний список

- Бабій, І., 2007. *Комунікативно-прагматичні параметри дескрипцій у текстах «малої прози» кінця ХХ – початку ХХІ століття*. Кандидат наук. Дисертація. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаніка.
- Василь Стефанік в українському та світовому соціокультурному просторі*, 2021. В: Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаніка. : доп. та

- повідомл. Міжнародна наук. конф., присвячена 150-річчю від дня народження В. Стефаника. (Львів, 25–26 червня 2021 р.). Львів: ЛННБ України ім. В. Стефаника.
- Голод, Н., 2022. *Драматургічні категорії в системі художнього мислення Василя Стефаника*. Кандидат наук. Дисертація. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника.
- Калимон, Ю., 2020. *Структурно-інформаційна модель словника мови новел Василя Стефаника*. Кандидат наук. Автореферат. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці, 20 с.
- Лушпинська, Л., 2000. *Проблема нормалізації української літературної мови в епістолярії другої половини XIX – початку XX століття*. Кандидат наук. Дисертація. Тернопіль: Тернопільський держ. педагогічний ун-т ім. Володимира Гнатюка.
- Стефаник, В., 1942. *Твори*. В: Ю. Гаморак (ред.). Львів: Українське видавництво. 380 с.
- ZBRUČ, 2015. Гріх (1949а). Василь Стефаник [онлайн] Стефаник, Василь. Доступно: <<https://zbruc.eu/node/37162>>

References

- Babii, I., 2007. *Komunikatyvno-prahmatychni parametry deskryptsii u tekstakh «maloi prozy» kintsia XX – pochatku XXI stolittia [Communicative and pragmatic parameters of descriptions in "small prose" texts of the late 20th – early 21st centuries]*. Kandydat nauk. Dysertatsiia. Ivano-Frankivsk: Prykarpatskyi natsionalnyi un-t im. Vasyliia Stefanyka (in Ukrainian).
- Holod, N., 2022. *Dramaturhichni katehorii v systemi khudozhnoho myslennia Vasyliia Stefanyka [Dramaturgical categories in the system of artistic thinking of Vasyl Stefanyk]*. Kandydat nauk. Dysertatsiia. Ivano-Frankivsk: Prykarpatskyi natsionalnyi un-t im. Vasyliia Stefanyka (in Ukrainian).
- Kalymon, Yu., 2020. *Strukturno-informatsiina model slovnyka movy novel Vasyliia Stefanyka [Structural and informational model of the dictionary of the language of Vasyl Stefanyk's novels]*. Kandydat nauk. Avtoreferat. Chernivtsi: Chernivets. nats. un-t im. Yuriiia Fedkovycha (in Ukrainian).
- Lushpynska, L., 2000. *Problema normalizatsii ukrainskoi literaturnoi movy v epistolarii druhoi polovyny XIX – pochatku XX stolittia [The problem of normalization of the Ukrainian literary language in the epistolary of the second half of the 19th - beginning of the 20th century]*. Kandydat nauk. Dysertatsiia. Ternopil: Ternopilskyi derzh. pedahohichnyi un-t im. Volodymyra Hnatiuka (in Ukrainian).
- Stefanyk, V., 1942. *Tvory [Works]*. In: Yu. Hamorak (ed.). Lviv: Ukrainske vydavnytstvo (in Ukrainian).
- Vasyl Stefanyk v ukrainskomu ta svitovomu sotsiokulturnomu prostori [Vasyl Stefanyk in the Ukrainian and world socio-cultural spac]*, 2021. In: Lvivska natsionalna naukova biblioteka Ukrainy imeni V. Stefanyka. Mizhnarodna naukova konferentsiia, prysviachena 150-richchuiu vid dnia narodzhennia V. Stefanyka. Lviv 25–26 chervnia 2021. Lviv: LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka (in Ukrainian).
- ZBRUČ, 2015. *Hrih (1949a)*. Vasyl Stefanyk [Sin (1949a). Vasyl Stefanyk] [online]. Available at: <<https://zbruc.eu/node/37162>> (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 02.12.2022.

T. Tkachenko

PECULIARITIES OF VASYL STEFANYK'S NOVELS OF THE SAME NAME

The article deals with the peculiarities of the eponymous short stories («Angel», «Sin») by Vasyl Stefanyk. It examines the specifics of the textual organization of works. The paper explores the basic image-symbol. Their semantics are often associated with biblical, mythological, and folkloric aspects. The author introduces psychological details that emphasize the state of the protagonist. He emphasizes the sensual component. This feminine dominant regulates the pace of the story and expresses the stream of consciousness as a confessional monologue.

Vasyl Stefanyk's novels of the same name distinguish the connection on the formal and content levels. All the analyzed works are united by the feminine dominant (central images, intimate narration, the sensual component determines the conventional chronotope and determines the tempo of the presentation, the stream of consciousness, the priority of being), the multilevel of the issues raised, among which the main one is self-awareness of the interaction and interdependence of emotions, thoughts, word and deed. The author uses psychological details to emphasize the state of the protagonist, to involve the recipient in the mystery of the confession.

Artistic texts with the name "Sin" are a kind of dilogy of contrast because it is about the actions and consequences associated with the transgression of social morality or ethical norms. Responsibility for what has been done is the basis for long-term self-reflection, which leads to different conclusions. Causing damage to the community becomes an irreparable crime, and death becomes penance-salvation. On the contrary, the birth of a child enables penance-purification in a preserved life and decent upbringing. Hence, the concept of "sin" acquires a polysemantic meaning, taking into account the subjective interpretation of the main character by the reader.

The works with the common name "Angel" contain many self-allusions, connected by a central iconic symbol and its meaning for the protagonist. The materialized heavenly messenger acts as a guardian and interlocutor, able to hear, feel, understand and respond to any, even silent, call of the soul.

Despite the common name, the works reveal unique stories with individualized characters, primarily central images. Probably, this is a creative finding of a brilliant prose writer, a master of the small epic form, who in this way not only knows how to intrigue the reader, raising provocative topics primarily related to internal conflict but also encourages the recipient to an original research game, inspiring him to study carefully common and distinct components of the formal and content levels.

Hence, the choice of the same names is probably not accidental, reassuring the recipient to compare the novels and understand the multidimensionality of the symbolic names.

Key words: *short story, symbol, autoallusion, intertext, stream of consciousness, feminine dominant.*